നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ഭ്രപേഷ് റാത്തോഡ്

v.

ദയാശങ്കർ പ്രസാദ് ചൗരസ്യയും മറ്റൊരാളും

(2021 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 1105)

നവംബർ 10, 2021

[ജസ്റ്റിസ് സഞ്ജയ് കിഷൻ കൗൾ, ജസ്റ്റിസ് എം. എം. സുന്ദരേഷ്]

നെഗോഷ്യബിൾ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ്സ് ആക്ട്, 1881: 138, 142 എന്നീ വകുപ്പുകൾ – അപ്പീൽവാദി-കമ്പനിയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം ഫയൽ ചെയ്ത പരാതി – പരാതിയോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കുന്ന ചെക്ക് മടങ്ങിയതിന് പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറെ അധികാരപ്പെടുത്തുന്ന ബോർഡ് പ്രമേയം – പരാതിയും അനുബന്ധ ബോർഡ് പ്രമേയവും കമ്പനിക്ക് വേണ്ടി ഫയൽ ചെയ്തതാണെന്ന നിഗമനത്തിലേക്ക് നയിക്കാത്തതിനാൽ പരാതി ശരിയായ രൂപത്തിലല്ലെന്ന് എതിർകക്ഷി വാദിച്ചു – വിധിച്ചു: പരാതിയുടെ ഫോർമാറ്റിൽ നിന്ന് മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ കമ്പനിക്കുവേണ്ടി പരാതി നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാണ് – മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ വഴി കേസ് നൽകുമ്പോൾ, കമ്പനിയുടെ പേര് ആദ്യം വിവരിക്കുന്ന ഒരു ഫോർമാറ്റ് ഉണ്ടായിരിക്കാം, എന്നാൽ കമ്പനിയിൽ വഹിക്കുന്ന തസ്തിക വിവരിച്ച് മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ പേര് ആദ്യം പ്രസ്താവിച്ചതിനാൽ മാത്രം അടിസ്ഥാനപരമായ ഒരു തകരാർ ഉണ്ടാകില്ല – പരാതിയുടെ മുഖ്യഭാഗം അധികാരപ്പെടുത്തലിനെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിക്കുന്നില്ല എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം പരാതി തള്ളിക്കളയുന്നത് വളരെ സാങ്കേതികമായ കാഴ്ചപ്പാടായിരിക്കും – കമ്പനി കൃത്രിമ വ്യക്തിയായതിനാൽ ഒരു വ്യക്തി/ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വഴി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടി വരും, അതിൽ യുക്തിപരമായി ചെയർമാൻ അല്ലെങ്കിൽ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഉൾപ്പെടുന്നു – അധികാരപ്പെടുത്തൽ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടോ എന്നത് മാത്രമേ പരിശോധിക്കാൻ കഴിയൂ – ചെക്കുകളിലെ ഒപ്പുകൾ തന്റേതല്ലെന്ന് എതിർകക്ഷി തർക്കിച്ചിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, ക്രമപ്രകാരമുള്ള ചെക്കുകൾ അല്ലാത്തത് എന്തുകൊണ്ട് എന്നിങ്ങനെ ഏതൊക്കെ സാഹചര്യങ്ങളിലാണ് നൽകിയതെന്ന് കാണിക്കേണ്ടത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു – ഏതെങ്കിലും വഞ്ചനയോ തെറ്റിദ്ധാരണയോ ആരോപിച്ചിട്ടില്ല – പരാതി ശരിയായി സ്ഥാപിക്കുകയും ചെക്ക് കൈവശമുള്ള ഒരു ആദാതാവിന് ഉചിതമായ സമയത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന സാമ്പത്തിക ബാധ്യത എന്തുകൊണ്ടാണ് താൻ നിറവേറ്റാത്തതെന്ന് വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ എതിർകക്ഷി

പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്തു - 2006 ജൂലൈയിൽ പരാതി ബോധിപ്പിച്ചു - നൽകിയിരിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ, എതിർകക്ഷിക്ക് ഒരു വർഷത്തെ തടവും ചെക്കിന്റെ ഇരട്ടി തുകയായ 3,20,000 രൂപ പിഴയും ശിക്ഷയായി നൽകണം - എന്നിരുന്നാലും, കാലക്രമേണ, അപ്പീൽവാദിക്ക് 1,60,000 രൂപ കൂടി നൽകിയാൽ ശിക്ഷ താൽക്കാലികമായി നിർത്തിവയ്ക്കപ്പെടും.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി

വിധിച്ചു: 1. ചെക്കുകളിലെ ഒപ്പുകൾ തന്റേതല്ലെന്ന് എതിർകക്ഷിക്ക് തർക്കമില്ലാത്തതിനാൽ, ചെക്കുകൾ ഏതൊക്കെ സാഹചര്യത്തിലാണ് നൽകിയതെന്ന് കാണിക്കേണ്ട ചുമതല അദ്ദേഹത്തിനാണ്. അതായത്, ചെക്ക് ക്രമപ്രകാരമല്ലാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് കാണിക്കേണ്ടത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്. മറിച്ച് തെളിയിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ, ചെക്ക് കൈവശക്കാരന് ഏതെങ്കിലും കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർപ്പാക്കുന്നതിനായി എൻ.ഐ. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 138 ൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന സ്വഭാവത്തിലുള്ള ചെക്ക് ലഭിച്ചുവെന്ന് എന്ന് അനുമാനിക്കണം. ഇടപാടിൻറെ സ്വഭാവം വകുപ്പ് 138 ൻറെ പരിധിക്കപ്പുറമുള്ളതാണെന്ന് എതിർകക്ഷി കേസ് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. ഒരു സാങ്കേതിക എതിർപ്പ് സ്വീകരിക്കുന്നതല്ലാതെ, സാരമായ വശത്തെക്കുറിച്ച് ഒന്നും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. [ഖണ്ഡിക 17][327-H; 328-A-B]

2. പരാതി നൽകിയത് ക്രമപ്രകാരമുള്ള ആദാതാവോ ഉടമയോ ആയിരിക്കണം എന്നതാണ് വകുപ്പ് 142(1)(എ) പ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഏക യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡം. കമ്പനിക്കുവേണ്ടി മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പരാതി നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നാണ് പരാതിയുടെ ഫോർമാറ്റിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നത്. മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ വഴി കേസ് നൽകുമ്പോൾ, കമ്പനിയുടെ പേര് ആദ്യം വിവരിക്കുന്ന ഒരു ഫോർമാറ്റ് ഉണ്ടായിരിക്കാം, എന്നാൽ കമ്പനിയിൽ വഹിക്കുന്ന തസ്തിക വിവരിച്ച് മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ പേര് ആദ്യം പ്രസ്താവിച്ചതിനാൽ അടിസ്ഥാനപരമായ ഒരു തകരാർ ഉണ്ടാകില്ല. [ഖണ്ഡിക 18, 22][328-B-C; 329-A-B]

ത്രിയാംബക് എസ്. ഹെഗ്ഡെ *v.* ശ്രീപാദ് ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 849-850/2011, 23.09.2021 ന് തീരുമാനിച്ചു; അസോസിയേറ്റഡ് സിമന്റ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് *v.* കേശവാനന്ദ് (1998) 1 SCC 687 : [1997] 6 Suppl. SCR 500; എം.എം.ടി.സി ലിമിറ്റഡും

മറ്റൊരാളും *v.* മെഡ്ചൽ കെമിക്കൽസ് ആൻഡ് ഫാർമ *(പി)* ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും (2002) 1 SCC 234: [2001] 5 Suppl. SCR 265; ക്രെഡൻഷ്യൽ ഫിനാൻസ് ലിമിറ്റഡ് *v.* മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനം (1998) 3 Mh.L.J. 805 പരാമർശിച്ചു.

3. പരാതിയോടൊപ്പം ബോർഡ് പ്രമേയത്തിന്റെ ഒരു പകർപ്പും ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറെ അധികാരപ്പെടുത്തിയതായി സ്ഥിരീകരിക്കുന്ന ഒരു സത്യവാങ്മൂലം കമ്പനി വിചാരണ കോടതിയിൽ ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നു. സാധാരണയായി നാമപദം അനുസരിച്ച് തന്നെ ഒരു മാനേജരോ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറോ കമ്പനിയുടെ ദൈനംദിന മാനേജ്മെന്റിന്റെ ചുമതലയുള്ള വ്യക്തിയായി കണക്കാക്കാം, കൂടാതെ ഈ പ്രവർത്തനത്തിനുള്ളിൽ തീർച്ചയായും വിചാരണ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സിവിൽ നിയമത്തിനോ ക്രിമിനൽ നിയമത്തിനോ കീഴിൽ കോടതിയെ സമീപിക്കുന്ന നടപടി ഉൾപ്പെടും. പരാതിയിൽ അധികാരപ്പെടുത്തലിനെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിക്കാത്തതിനാൽ മാത്രം പരാതി തള്ളിക്കളയുന്നത് വളരെ സാങ്കേതികമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാടായിരിക്കും. കമ്പനി എന്ന കൃത്രിമ വ്യക്തി ഒരു വ്യക്തി/ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വഴി പ്രവർത്തിക്കണമായിരുന്നു, അതിൽ യുക്തിപരമായി ചെയർമാൻ അല്ലെങ്കിൽ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഉൾപ്പെടുന്നു. അധികാരപ്പെടുത്തലിന്റെ നിലനിൽപ്പ് മാത്രമേ പരിശോധിക്കാൻ കഴിയൂ. [ഖണ്ഡിക-23][329-B-E]

4. ഈ കേസിലെ അധികാരപ്പെടുത്തൽ ഒരു പകർപ്പായിരുന്നു, അതിനാൽ ബോർഡ് അംഗങ്ങൾ അതിൽ ഒപ്പിടേണ്ടതില്ല, കാരണം അത് ബോർഡ് മീറ്റിംഗിന്റെ മിനിറ്റുകളുടെ ഭാഗമായിരിക്കും, അധികാരപ്പെടുത്തലിന്റെ യഥാർത്ഥ പകർപ്പല്ല. പ്രമേയത്തിന്റെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ പകർപ്പിന്റെ രൂപത്തിലുള്ള അധികാരപ്പെടുത്തലിൽ, കമ്പനിക്ക് ബാധ്യതകൾ തീർക്കുന്നതിനായി എതിർകക്ഷി നൽകിയ ചെക്കുകൾ മടങ്ങിയതിന് നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് പറയുന്നു. ഇതിനായി, അഭിഭാഷകരെ നിയമിക്കുന്നതിനും അഭിഭാഷകർ വഴി നോട്ടീസ് നൽകുന്നതിനും പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിനും സത്യപ്രതിജ്ഞയുടെ പരിശോധന നടത്തുന്നതിനും കോടതിയിൽ പരാതി നൽകാൻ ഭരണഘടനാ അഭിഭാഷകനെ നിയമിക്കുന്നതിനും നിയമനടപടികളുടെ പ്രക്രിയയിൽ ആവശ്യമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കുന്നതിനും അപ്പീൽവാദിക്ക് അധികാരമുണ്ടായിരുന്നു. മൊഴി നൽകാനുള്ള അധികാരത്തിന്റെ അഭാവത്തെക്കുറിച്ചും കീഴ്കോടതികൾ നടത്തിയ കണ്ടെത്തൽ അസാധുവാക്കുന്നു. [ഖണ്ഡിക 24, 25][329-E-H]

5. പരാതി ശരിയായി സ്ഥാപിക്കുകയും ക്രമപ്രകാരം ചെക്ക് കൈവശമുള്ള ഒരു ആദാതാവ് സാമ്പത്തിക ബാധ്യത എഴുകൊണ്ടാണ് നിറവേറ്റാത്തതെന്ന് വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ എതിർകക്ഷി പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്യ. 2006 ജൂലൈയിലാണ് പരാതി നൽകിയത്. അതിനുശേഷം പതിനഞ്ച് വർഷം കഴിഞ്ഞു. എൻ .ഐ. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം അത്തരമൊരു കുറ്റകൃത്യത്തിന് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ശിക്ഷ രണ്ട് വർഷം വരെ തടവോ, ചെക്കിന്റെ ഇരട്ടി തുക വരെ പിഴയോ, അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ആണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ എതിർകക്ഷിക്ക് ഒരു വർഷം തടവും ചെക്കിന്റെ ഇരട്ടി തുകയായ 3,20,000 രൂപ പിഴയും ശിക്ഷ വിധിക്കണം. എന്നിരുന്നാലും, കാലക്രമേണ, എതിർകക്ഷി 1,60,000 രൂപ കൂടി അപ്പീൽവാദിക്ക് നൽകിയാൽ, ശിക്ഷ താൽക്കാലികമായി നിർത്തിവയ്ക്കും. [ഖണ്ഡിക 28, 29][330-E-H; 331-A]

പരാമർശിക്കപ്പെട്ട കേസുകൾ

[1997] 6 Suppl. SCR 500	ഖണ്ഡിക 19	പരാമർശിച്ചു
	ഖണ്ഡിക 20	പരാമർശിച്ചു
[2001] 5 Suppl. SCR 265		
(1998) 3 Mh.L.J. 805	ഖണ്ഡിക 23	പരാമർശിച്ചു

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2021 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 1105.

ബോംബെയിലെ ഹൈക്കോടതി ഓഫ് ജൂഡീഷ്യറിയുടെ 03.08.2015 ലെ 2009 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 805 ലെ വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

അഡ്വ. പ്രതാപ് സിംഗ് പർമർ, അഡ്വ. കുൽദീപ് സിംഗ് കുചാലിയ, അഡ്വ. മുഹമ്മദ് ആരിഫ്, അഡ്വ. അജയ് പാൽ, എന്നിവർ അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

അഡ്വ. വി. കെ. സിദ്ധാർത്ഥൻ, അഡ്വ. സാമ്രാട്ട് കൃഷ്ണറാവു ഷിൻഡെ, അഡ്വ. രാഹുൽ ചിറ്റ്നിസ്, അഡ്വ. സച്ചിൻ പാട്ടീൽ, അഡ്വ. ആദിത്യ എ. പാണ്ഡെ, അഡ്വ. ജിയോ ജോസഫ് എന്നിവർ എതിർകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

കോടതി വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് സഞ്ജയ് കിഷൻ കൗൾ

1. എതിർകക്ഷിയായ ദയാശങ്കർ ചൗരസ്യ, ആകെ 1,60,000/- രൂപ വരുന്ന 20,000/- രൂപയുടെ എട്ട് (8) ചെക്കുകൾ മെസ്സേഴ്സ് ബെൽ മാർഷൽ ടെലിസിസ്റ്റംസ് ലിമിറ്റഡിന് (ചുരുക്കത്തിൽ 'കമ്പനി') നൽകി. ഈ ചെക്കുകൾ മുംബൈയിലെ വസായ് (ഇ) ബ്രാഞ്ചിലെ എച്ച്ഡിഎഫ്സി ബാങ്കിൽ നിന്നാണ് എടുത്തത്. വ്യത്യസ്ത തീയതികളിലാണ് ഈ ചെക്കുകൾ എടുത്തതെങ്കിലും 10.05.2006 ന് പണമടയ്ക്കുന്നതിനായി ഒരുമിച്ച് ഹാജരാക്കി. 12.05.2006 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ബാങ്ക് മെമ്മോകൾ പ്രകാരം "അപര്യാപ്തമായ ഫണ്ട്" കാരണം എല്ലാ ചെക്കുകളും മടങ്ങി. ചെക്കുകൾ മടങ്ങിയതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, 1881 ലെ നെഗോഷ്യബിൾ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ്സ് ആക്ടിന്റെ (ഇനി മുതൽ 'എൻഐ ആക്ട്' എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു) വകുപ്പ് 138(ബി) പ്രകാരം ഗുണഭോക്താവ് 26.05.2006 ന് നിയമപരമായ നോട്ടീസ് നൽകി. എന്നിരുന്നാലും, നോട്ടീസ് ലഭിച്ച് പതിനഞ്ച് (15) ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ആവശ്യം നിറവേറ്റുകയോ മറുപടി അയയ്ക്കുകയോ ചെയ്തില്ല, അതിന്റെ ഫലമായി 07.07.2006 ന് മുംബൈയിലെ സ്പെഷ്യൽ മെട്രോപൊളിറ്റൻ മജിസ്ട്രേറ്റിന് മുമ്പാകെ ശ്രീ ഭ്രുപേഷ് റാത്തോഡ് 160/SS/07 നമ്പർ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തു. പരാതിയോടൊപ്പം കമ്പനിയുടെ പേരിൽ എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കാൻ ശ്രീ ഭ്രുപേഷ് റാത്തോഡിനെ അധികാരപ്പെടുത്തിയ 17.05.2006 ലെ കമ്പനിയുടെ ബോർഡ് പ്രമേയവും ഉണ്ടായിരുന്നു. 24.12.2007 ന്, മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച ബോർഡ് പ്രമേയം വഴി എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തെ അധികാരപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് പ്രസ്താവിക്കുന്ന ഒരു സത്യവാങ്മൂലം കമ്പനി മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറായ ശ്രീ ഭ്രുപേഷ് റാത്തോഡ് വഴി സമർപ്പിച്ചു.

2. പരാതിക്കാരന്റെ വിവരണ രീതിയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും എന്ന വസ്തുത കണക്കിലെടുത്ത്, പരാതിക്കാരന്റെ വിവരണം കോടതി ഇനിപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ പുനർനിർമ്മിക്കുന്നു:

"ശ്രീ ഭ്രുപേഷ് എം. റാത്തോഡ്
മെസ്സേഴ്സ് ബെല്ലിന്റെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ
മാർഷൽ ടെലിസിസ്റ്റംസ് ലിമിറ്റഡ്
പ്രായം: 41 വയസ്സ്, തൊഴിൽ: ബിസിനസ്സ്
1107, വി മേക്കർ
ചേംബർ, നരിമാൻ പോയിന്റ്
മുംബൈ- 400021."

3. 17.05.2006-ൽ പാസാക്കിയ ബോർഡ് പ്രമേയം താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരമാണ്:

"ദയാശങ്കർ പ്രസാദ് ചൗർസ്യ നൽകിയ ചെക്കുകൾ മടങ്ങിയതിനും കമ്പനിയോടുള്ള ഈ ബാധ്യതകൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനെതിരെ നിയമനടപടി ആരംഭിക്കാൻ ശ്രീ. ഭ്രുപേഷ് റാത്തോഡ്/ശശികാന്ത് ഗനേക്കർ എന്നിവർക്ക് അഭിഭാഷകരെ നിയമിക്കാനും, അഭിഭാഷകർ മുഖേന നോട്ടീസ് നൽകാനും, പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാനും, സത്യപ്രതിജ്ഞാ പരിശോധനകൾ നടത്താനും, കോടതിയിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ കോൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ അഭിഭാഷകനെ നിയമിക്കാനും, നിയമപരമായ നടപടികളുടെ പ്രക്രിയയിൽ ആവശ്യമായി വന്നേക്കാവുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കാനും ഇതിനാൽ അധികാരമുണ്ട്."

ബെൽ മാർഷൽ ടെലി സിസ്റ്റംസ് ലിമിറ്റഡിന് വേണ്ടി.
ഒപ്പ്/-
തീയതി: 17/05/2006
ഡയറക്ടർ"

പരാതിയുടെ യോഗ്യതയും ഫയൽ ചെയ്യുന്ന രീതിയും കോടതിയുടെ മുന്നിൽ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടുന്ന പ്രാഥമിക പരിഗണനകളായതിനാൽ മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ കോടതി പുനർനിർമ്മിക്കുന്നു.

5. കമ്പനി എതിർകക്ഷിക്ക് 1,60,000 രൂപ മുൻകൂർ നൽകുകയും വായ്പ തിരിച്ചടയ്ക്കുന്നതിനായി ചെക്കുകൾ നൽകുകയും ചെയ്തു എന്നാണ് പരാതിയിൽ ആരോപിക്കുന്നത്. കമ്പനിയുടെ പേരിൽ അല്ല, ശ്രീ ഭ്രപേഷ് റാത്തോഡ് വ്യക്തിപരമായാണ് പരാതി നൽകിയതെന്ന് എതിർകക്ഷി എതിർപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചു. മറുവശത്ത്, പരാതി കമ്പനിയുടെ പേരിലാണെന്നും പരാതിയുടെ കോസ് ടൈറ്റിലിൽ അദ്ദേഹം സ്വയം മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അപ്പീൽവാദി വാദിച്ചു. പ്രസ്തുത കമ്പനി 1956 ലെ കമ്പനി ആക്ട് പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കമ്പനിയായിരുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, രജിസ്ട്രേഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. ഈ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, മുകളിൽ പറഞ്ഞ ടൈറ്റിൽ വിവരണത്തിൽ മാത്രമാണ് പരാതിക്കാരനെ കമ്പനിയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും പരാതിയുടെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ അങ്ങനെ പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലെന്നും എതിർകക്ഷി വാദിച്ചു.

6. രണ്ട് കാരണങ്ങളാൽ വിചാരണ കോടതി 12.03.2009 ന് എതിർകക്ഷിയെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കി.

(എ) വായ്പ അനുവദിച്ചതായി കാണിക്കാൻ എതിർകക്ഷി ഒപ്പിട്ട പ്രോമിസറി നോട്ട് ഒഴികെ മറ്റൊരു രേഖയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല; കൂടാതെ

(ബി) ബോർഡ് പ്രമേയം തന്നെ ഡയറക്ടർ ബോർഡ് ഒപ്പിട്ടിട്ടില്ല (ഇത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ബോർഡ് പ്രമേയത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ പകർപ്പാണെന്ന് പ്രസ്താവിക്കാം).

7. അപ്പീൽവാദി ഹൈക്കോടതിയിൽ അപ്പീൽ നൽകി. 03.08.2015 ലെ അപവദിത ഉത്തരവിലൂടെ ഹൈക്കോടതി അപ്പീൽ തള്ളി.

8. ഈ നിഗമനത്തിലെത്താൻ ഹൈക്കോടതി നിരവധി വഴികളിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചുവെന്നത് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ന്യായവാദം ചുരുക്കത്തിൽ ഇതായിരുന്നു:

(എ) എൻ.ഐ. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 142(എ) ആവശ്യപ്പെടുന്ന പ്രകാരം ഒരു ആദാതാവോ ഉടമയോ ക്രമപ്രകാരം പരാതി ഫയൽ ചെയ്തുവെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല;

(ബി) ആദാതാവ് കമ്പനിയായിരുന്നു, പരാതി പരിശോധിച്ചപ്പോൾ കമ്പനിയാണ് പരാതി നൽകിയതെന്ന് വ്യക്തമായില്ല. പരാതിയുടെ കോസ് ടൈറ്റിലിൽ മാത്രം കമ്പനിയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ എന്ന് സ്വയം വിശേഷിപ്പിച്ച അപ്പീൽവാദിയാണ് അത് ഫയൽ ചെയ്തത്;

(സി) കമ്പനിക്ക് വായ്പകൾ നൽകാൻ അധികാരമുണ്ടോ എന്ന് വ്യക്തമല്ലാത്തതിനാൽ കമ്പനിയുടെ പേരിൽ പരാതി നൽകാതിരിക്കാൻ ബോധപൂർവമായ തീരുമാനം എടുത്തിരിക്കാം.

9. കമ്പനിയുടെ പേരിൽ ഡിമാൻഡ് നോട്ടീസ് അയച്ചതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടതിനാൽ വിചാരണ കോടതിയുടെ മുഴുവൻ ന്യായവാദത്തിനും ഹൈക്കോടതി അതിന്റെ അംഗീകാരം നൽകിയില്ല എന്നത് കോടതി ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. അതിനാൽ, പരാതി കമ്പനി തന്നെ ഫയൽ ചെയ്യേണ്ടതാണെന്ന് കമ്പനിക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. മുകളിൽ പറഞ്ഞ വശം കമ്പനി മനഃപൂർവ്വം അവ്യക്തമായി വിട്ടിരിക്കാമെന്ന് നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു, അതിനാൽ, എൻ.ഐ. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 142 പ്രകാരം ആദാതാവ് പരാതി നൽകിയിട്ടില്ലെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

<u>പരാതിക്കാരന്റെ/അപ്പീൽവാദിയുടെ വാദങ്ങൾ:</u>

10. പരാതിയുടെ അവിഭാജ്യ ഘടകമായ പരാതിയുടെ കോസ് ടൈറ്റിലിൽ നിന്ന് കമ്പനിക്കുവേണ്ടിയാണ് ഇത് ഫയൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാണെന്ന് അപ്പീൽവാദി കോടതിയുടെ മുമ്പാകെ വാദിച്ചു. ചെക്കുകൾ മടങ്ങിയതിന് പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറെ അധികാരപ്പെടുത്തുന്ന ബോർഡ് പ്രമേയം അനുബന്ധമായി ചേർത്തിരിക്കുന്നത് ഇക്കാരണത്താലാണെന്നും വാദിച്ചു. നൽകിയ വിലാസം കമ്പനിയുടെ വിലാസമായിരുന്നു, അത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഓഫീസ് വിലാസമായിരുന്നു. അതനുസരിച്ച് ക്രോസ് വിസ്താരത്തിൽ സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലം, കമ്പനിയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ എന്ന നിലയിലാണ് പരാതി ഫയൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നതെന്ന് യാതൊരു സംശയവും അവശേഷിപ്പിച്ചില്ല.

11. എൻ.ഐ. ആക്ടിലെ 139, 118 എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം എതിർകക്ഷി നിഷേധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു അനുമാനമുണ്ടെന്നതാണ് അപ്പീൽവാദിയുടെ വാദം. ത്രിയാംബക്

എസ്. ഹെഗ്ഡെ v. ശ്രീപദ്[1] എന്ന കേസിൽ എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ എൻഐ ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം ഒരു അനുമാനം ഉന്നയിക്കാൻ കൃത്യമായി ഒപ്പിട്ട ചെക്ക് മതിയെന്ന് വാദിച്ചു. ചെക്കിൽ താൻ ഒപ്പിട്ടിട്ടില്ലെന്നോ ഏതെങ്കിലും വഞ്ചനയുടെയോ തെറ്റിദ്ധാരണയോ കാരണം ഒപ്പിട്ടതാണെന്നോ എതിർകക്ഷിയുടെ വാദമല്ലായിരുന്നു.

12. വിഷയത്തിൽ വളരെ സാങ്കേതികമായ വീക്ഷണം സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അത് പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫോർമാറ്റുമായി മാത്രമേ ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ളൂവെന്നും അത് ഉള്ളടക്കവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതല്ലെന്നും വാദിച്ചു. കമ്പനിയുടെ പേരിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് വിചാരണ കോടതി തന്നെ അംഗീകരിച്ചിരുന്നു, അല്ലാത്തപക്ഷം എൻഐ ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 142(എ) പ്രകാരം കേസ് എടുക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുമായിരുന്നു. കമ്പനിയുടെ പേരിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ല എന്ന കാരണത്താൽ എതിർകക്ഷി സമൻസ് ഉത്തരവിനെ പോലും ചോദ്യം ചെയ്തിരുന്നില്ല.

<u>എതിർകക്ഷിയുടെ വാദങ്ങൾ:</u>

13. എന്നിരുന്നാലും, അപ്പീൽവാദി തന്റെ കേസ് സംശയാതീതമായി തെളിയിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടുവെന്നും പരാതി ശരിയായ രൂപത്തിലല്ലെന്നും എതിർകക്ഷിയുടെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. പരാതിയും ബോർഡ് പ്രമേയവും കമ്പനിയുടെ പേരിൽ സമർപ്പിച്ചതാണെന്ന നിഗമനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നില്ല. ബോർഡ് പ്രമേയത്തിൽ കമ്പനിയുടെ ഡയറക്ടർമാർ ഒപ്പിട്ടിട്ടില്ല, പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ പരാതിക്കാരനെ അധികാരപ്പെടുത്തുന്നതായും കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ല.

14. കമ്പനി ഒരു വായ്പയും നൽകിയിട്ടില്ലെന്നും ആരോപിക്കപ്പെട്ട വായ്പ ആരുടെ അക്കൗണ്ടിലേക്കാണ് നൽകിയതെന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നും എതിർകക്ഷി വാദിച്ചു. കമ്പനിക്ക് അനുകൂലമായ ഒരു വായ്പാ കരാറും ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ല.

<u>കോടതിയുടെ കാഴ്ചപ്പാട്:</u>

15. കക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകരുടെ വാദങ്ങൾ കോടതി പരിശോധിച്ചു.

---

1 ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 849-850/2011, 23.09.2021 ന് തീരുമാനിച്ചു.

16. തർക്കം തീരുമാനിക്കുന്നതിന് എൻ.ഐ. ആക്ടിലെ പ്രസക്തമായ വകുപ്പുകൾ താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നു:

"138. അക്കൗണ്ടിലെ ഫണ്ടുകളുടെ അപര്യാപ്തത മുതലായവ മൂലം ചെക്ക് മടങ്ങുക — ഏതെങ്കിലും കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർപ്പാക്കുന്നതിനായി അക്കൗണ്ടിൽ നിന്ന് മറ്റൊരു വ്യക്തിക്ക് പണം നൽകുന്നതിനായി ഒരു ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ നിന്ന് ഒരാൾ എടുത്ത ഏതെങ്കിലും ചെക്ക്, ആ അക്കൗണ്ടിന്റെ ക്രെഡിറ്റിൽ നിലകൊള്ളുന്ന തുക ചെക്കിൽ പണം നൽകാൻ പര്യാപ്തമല്ലാത്തതിനാലോ അല്ലെങ്കിൽ ആ ബാങ്കുമായി ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു കരാർ പ്രകാരം ആ അക്കൗണ്ടിൽ നിന്ന് നൽകാൻ ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്ന തുകയേക്കാൾ കൂടുതലായതിനാലോ ബാങ്ക് നൽകാതെ തിരികെ മടക്കുമ്പോൾ, അത്തരം വ്യക്തി ഒരു കുറ്റകൃത്യം ചെയ്തതായി കണക്കാക്കുകയും ഈ നിയമത്തിലെ മറ്റേതെങ്കിലും വ്യവസ്ഥകൾക്ക് തടസ്സമില്ലാതെ, [രണ്ട് വർഷം വരെ നീട്ടാവുന്ന ഒരു കാലാവധി] തടവോ ചെക്കിന്റെ ഇരട്ടി തുക വരെ നീട്ടാവുന്ന പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ശിക്ഷയായി വിധിക്കുകയും ചെയ്യും:

(എ) ചെക്ക് എടുത്ത തീയതി മുതൽ ആറുമാസത്തിനുള്ളിലോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ സാധുത കാലയളവിനുള്ളിലോ, ഇവയിൽ ഏതാണോ ആദ്യം, ചെക്ക് ബാങ്കിൽ ഹാജരാക്കാതിരിക്കുകയോ;

(ബി) ചെക്ക് മടങ്ങിയതായി ബാങ്കിൽ നിന്ന് വിവരം ലഭിച്ച് മുപ്പത് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ആദാതാവോ ചെക്ക് കൈവശം വെച്ചിരിക്കുന്നയാളോ ചെക്ക് നൽകിയയാൾക്ക് രേഖാമൂലം നോട്ടീസ് നൽകിക്കൊണ്ട് പ്രസ്തുത തുക അടയ്ക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടാതിരിക്കുകയോ;

(സി) ചെക്ക് നല്കിയയാൾക്ക് പ്രസ്തുത തുക ആദാതാവിനോ ചെക്ക് കൈവശം വെച്ച ആൾക്കോ പ്രസ്തുത നോട്ടീസ് ലഭിച്ച് പതിനഞ്ച് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നൽകുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടാതിരിക്കുകയോ; ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ഈ വകുപ്പിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഒന്നും ബാധകമല്ല."

....

"139. കൈവശക്കാരന് അനുകൂലമായ അനുമാനം. – ഇതിനു വിപരീതമായി തെളിയിക്കപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ, ഒരു ചെക്ക് ഉടമയ്ക്ക് ഏതെങ്കിലും കടം അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് ബാധ്യതകൾ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർക്കുന്നതിനായി 138–ാം വകുപ്പിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ചെക്ക് ലഭിച്ചുവെന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടും.

....

"118. കൈമാറ്റപത്രങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അനുമാനങ്ങൾ – മറിച്ച് തെളിയിക്കപ്പെടുന്നതുവരെ, ഇനിപ്പറയുന്നവ അനുമാനിക്കും –

(ജി) കൈവശക്കാരൻ ക്രമപ്രകാരമുള്ള ഒരു കൈവശക്കാരനാണ് : – ഒരു കൈമാറ്റപത്രത്തിന്റെ ഉടമ ക്രമപ്രകാരമുള്ള ഒരു ഉടമയാണ് : കൈമാറ്റപത്രം അതിന്റെ നിയമാനുസൃത ഉടമയിൽ നിന്നോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ നിയമപരമായ കസ്റ്റഡിയിലുള്ള ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിയിൽ നിന്നോ ഒരു കൂറ്റകൃത്യത്തിലൂടെയോ വഞ്ചനയിലൂടെയോ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കൂറ്റകൃത്യം അല്ലെങ്കിൽ വഞ്ചന അല്ലെങ്കിൽ നിയമവിരുദ്ധമായ പ്രതിഫലത്തിനായി അതിന്റെ നിർമ്മാതാവിൽ നിന്നോ സ്വീകർത്താവിൽ നിന്നോ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, കൈവശക്കാരൻ ക്രമപ്രകാരമുള്ള ഒരു ഉടമയാണെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യത അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ കൈവശക്കാരനാണ."

....

"142. കൂറ്റവിചാരണാധികാരം. – 1973 ലെ ക്രിമിനൽ നടപടി നിയമസംഹിതയിൽ (1974 ലെ 2) എന്ത് തന്നെ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും –

(എ) ക്രമപ്രകാരമുള്ള ചെക്കിന്റെ കൈവശക്കാരനോ ആദാതാവോ രേഖാമൂലം പരാതി നൽകിയാൽ ഒഴികെ, വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായ ഏതെങ്കിലും കൂറ്റകൃത്യം ഒരു കോടതിയും വിചാരണ ചെയ്യാൻ പാടില്ല;

(ബി) വകുപ്പ് 138-ലെ ക്ലിപ്ത വ്യവസ്ഥയുടെ ഖണ്ഡം (സി) പ്രകാരം വ്യവഹാര കാരണം ഉണ്ടാകുന്ന തീയതി മുതൽ ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ അത്തരം പരാതി നൽകണം: [അത്തരം കാലയളവിനുള്ളിൽ പരാതി നൽകാതിരിക്കാൻ മതിയായ കാരണമുണ്ടെന്ന് പരാതിക്കാരൻ കോടതിയെ ബോധ്യപ്പെടുത്തിയാൽ, നിർദ്ദിഷ്ട കാലയളവിനുശേഷം കോടതിക്ക് പരാതി വിചാരണയ്ക്ക് എടുക്കാവുന്നതാണ്;]

(സി) വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായ ഏതെങ്കിലും കുറ്റകൃത്യം ഒരു മെട്രോപൊളിറ്റൻ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെയോ ഒന്നാം ക്ലാസ് ജൂഡീഷ്യൽ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെയോ കോടതിക്ക് കീഴിലുള്ള ഒരു കോടതിയും വിചാരണ ചെയ്യാൻ പാടില്ല."

17. ചെക്കുകളിലെ ഒപ്പുകൾ എതിർകക്ഷി ചോദ്യം ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, ഏത് സാഹചര്യത്തിലാണ് ചെക്കുകൾ നൽകിയതെന്ന്, അതായത്, അത് ക്രമപ്രകാരമുള്ള ചെക്ക് അല്ലാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് എതിർകക്ഷി കാണിക്കണമായിരുന്നു എന്ന് തുടക്കത്തിൽ തന്നെ കോടതി പറയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. മറിച്ച് തെളിയിക്കപ്പെടാത്ത പക്ഷം, ചെക്കിന്റെ ഉടമയ്ക്ക് വകുപ്പ് 138 ൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ചെക്ക്, ഏതെങ്കിലും കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർപ്പാക്കുന്നതിനായി ലഭിച്ചതായി അനുമാനിക്കണം എന്നത് എൻ.ഐ. ആക്ടിലെ വകുപ്പ്139 ലെ വാക്കുകളിൽ നിന്ന് വളരെ വ്യക്തമാണ്. ഇടപാടിന്റെ സ്വഭാവം വകുപ്പ് 138 ന്റെ പരിധിക്ക് പുറത്തുള്ളതാണെന്ന് എതിർകക്ഷി ഒരു കേസ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടില്ല. ഒരു സാങ്കേതിക എതിർപ്പ് ഉന്നയിക്കുന്നതല്ലാതെ, സാരമായ വശത്തെക്കുറിച്ച് ഒന്നും പറഞ്ഞിട്ടില്ല.

18. പരാതി ക്രമപ്രകാരമുള്ള ആദാതാവോ കൈവശക്കാരനോ സമർപ്പിക്കണം എന്നതാണ് വകുപ്പ് 142(1)(എ) പ്രകാരം നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഏക യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡം.

19. മുകളിൽ പറഞ്ഞ തത്വങ്ങളുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, കമ്പനി വായ്പ മുൻകൂർ നൽകിയ സാഹചര്യമായതിനാൽ, പരാതി സമർപ്പിച്ചത് ക്ഷമതയുള്ള പരാതിക്കാരനല്ല എന്ന എതിർകക്ഷിയുടെ വാദത്തെയാണ് കോടതി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്. പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ഒരു കോർപ്പറേറ്റ് സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭരണ തത്വങ്ങൾ എന്തായിരിക്കുമെന്ന്, *അസോസിയേറ്റഡ് സിമന്റ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്* ***v.*** *കേശവാനന്ദ്*[2] എന്ന കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ വിധിന്യായത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കമ്പനിയുടെ പേരിൽ

2 (1998) 1 SCC 687

ഒരു പരാതി നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, കോടതിയിൽ അത്തരമൊരു നിയമപരമായ വ്യക്തിയെ പ്രതിനിധീകരിക്കാൻ ഒരു ജീവനുള്ള വ്യക്തി ആവശ്യമാണ്, കൂടാതെ എല്ലാ പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങൾക്കും കോടതി ആ വ്യക്തിയെയാണ് പരിഗണിക്കുക. ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് കോടതി നടപടികളിൽ ഏകാംഗീകൃത നികായം ഒരു നിയമപ്രകാരമുള്ള പരാതിക്കാരനാണെന്നും (de jure complainant) ഏകാംഗീകൃത നികായത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ ഒരു യഥാർത്ഥ പരാതിക്കാരനാണെന്നും (de facto complainant) നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയത്. അതിനാൽ, സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത വ്യക്തിക്ക് മാത്രമേ നടപടിക്രമങ്ങൾ അവസാനിക്കുന്നതുവരെ കമ്പനിയെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത് തുടരാൻ കഴിയുമെന്ന് ഒരു മജിസ്ട്രേറ്റിനും നിർബന്ധിക്കാൻ കഴിയില്ല. മാത്രമല്ല, തുടക്കത്തിൽ അധികാരമില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ പോലും, കമ്പനിക്ക് ഏത് ഘട്ടത്തിലും ഒരു യോഗ്യതയുള്ള വ്യക്തിയെ അയച്ചുകൊണ്ട് ആ തകരാർ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയും.

20. എം.എം.ടി.സി ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും ***v.*** മെഡ്ചൽ കെമിക്കൽസ് ആൻഡ് ഫാർമ *(*പി*)* ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും[3] എന്ന കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ തുടർന്നുള്ള വിധിന്യായത്തിലും മുകളിൽ പറഞ്ഞ വിധിന്യായം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു.

21. മുകളിൽ പരാമർശിച്ച ജൂഡീഷ്യൽ കീഴ്വഴക്കങ്ങൾ കീഴ്ക്കോടതികൾ ലംഘിച്ചതായി കോടതി കണ്ടെത്തി. പരാതിക്കാരന്റെ ഐഡന്റിറ്റിയുടെ അവ്യക്തതയും കമ്പനി അനുവദിച്ചേക്കാവുന്ന വായ്പയുടെ നിയമസാധുതയുമായുള്ള അതിന്റെ ബന്ധവും സംബന്ധിച്ച ഒരു ചർച്ച ഹൈക്കോടതി ആരംഭിച്ചു, അത് പരിശോധിക്കേണ്ടതില്ലാത്ത ഒന്നായിരുന്നു.

22. മുകളിൽ പറഞ്ഞ പരാതിയുടെ ഫോർമാറ്റ് പരിശോധിച്ചാൽ, കമ്പനിയുടെ പേരിൽ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാണ്. മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ വഴി കേസ് ഫയൽ ചെയ്യുമ്പോൾ, കമ്പനിയുടെ പേര് ആദ്യം വിവരിക്കുന്ന ഒരു ഫോർമാറ്റ് ഉണ്ടായിരിക്കാം, പക്ഷേ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ പേര് ആദ്യം പറഞ്ഞതിനുശേഷം കമ്പനിയിൽ വഹിക്കുന്ന പദവി പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ മാത്രം അതിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ ഒരു പോരായ്മ ഉണ്ടാകാൻ കഴിയില്ല.

23. പരാതിയോടൊപ്പം ബോർഡ് പ്രമേയത്തിന്റെ ഒരു പകർപ്പ് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നതും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറെ

3 (2002) 1 SCC 234

അധികാരപ്പെടുത്തിയതായി സ്ഥിരീകരിക്കുന്ന ഒരു സത്യവാങ്മൂലം കമ്പനി വിചാരണ കോടതിയിൽ ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നു. സാധാരണയായി നാമപദം അനുസരിച്ച് തന്നെ ഒരു മാനേജരോ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറോ കമ്പനിയുടെ ദൈനംദിന മാനേജ്മെന്റിന്റെ ചുമതലയുള്ള വ്യക്തിയായി കണക്കാക്കാം, കൂടാതെ ഈ പ്രവർത്തനത്തിനുള്ളിൽ തീർച്ചയായും വിചാരണ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സിവിൽ നിയമത്തിനോ ക്രിമിനൽ നിയമത്തിനോ കീഴിൽ കോടതിയെ സമീപിക്കുന്ന നടപടി ഉൾപ്പെടും[4]. പരാതിയിൽ അധികാരപ്പെടുത്തലിനെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിക്കാത്തതിനാൽ മാത്രം പരാതി തള്ളിക്കളയുന്നത് വളരെ സാങ്കേതികമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാടായിരിക്കും. കമ്പനി എന്ന കൃത്രിമ വ്യക്തി ഒരു വ്യക്തി/ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വഴി പ്രവർത്തിക്കണമായിരുന്നു, അതിൽ യുക്തിപരമായി ചെയർമാൻ അല്ലെങ്കിൽ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഉൾപ്പെടുന്നു. അധികാരപ്പെടുത്തലിന്റെ നിലനിൽപ്പ് മാത്രമേ പരിശോധിക്കാൻ കഴിയൂ.

24. ഈ കേസിൽ അധികാരപ്പെടുത്തലിലേക്ക് കോടതി കടക്കുമ്പോൾ, അത് ഒരു പകർപ്പായിരുന്നു, അതിനാൽ, ബോർഡ് അംഗങ്ങൾ ഒപ്പിടേണ്ടതില്ല, കാരണം അത് ബോർഡ് മീറ്റിംഗിന്റെ മിനിറ്റുകളുടെ ഭാഗമായിരിക്കും, അധികാരപ്പെടുത്തലിന്റെ യഥാർത്ഥ പകർപ്പല്ല. മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറെ അധികാരപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്ന നിഗമനം തെറ്റായിരുന്നുവെന്നും കോടതി കരുതുന്നു. പ്രമേയത്തിന്റെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ പകർപ്പിന്റെ രൂപത്തിലുള്ള അധികാരപ്പെടുത്തൽ പരിശോധിച്ചാൽ, കമ്പനിക്ക് ബാധ്യതകൾ തീർക്കുന്നതിനായി എതിർകക്ഷി നൽകിയ ചെക്കുകൾ മടങ്ങിയതിന് നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് അതിൽ പറയുന്നു. ഈ കാരണത്താൽ, അഭിഭാഷകരെ നിയമിക്കാനും, അഭിഭാഷകർ മുഖേന നോട്ടീസ് നൽകാനും, പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാനും, സത്യപ്രതിജ്ഞാ പരിശോധനകൾ നടത്താനും, കോടതിയിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ കോൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ അഭിഭാഷകനെ നിയമിക്കാനും, നിയമപരമായ നടപടികളുടെ പ്രക്രിയയിൽ ആവശ്യമായി വന്നേക്കാവുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കാനും ശ്രീ. ഭൂപേഷ് റാത്തോഡ്/ശശികാന്ത് ഗനേക്കർ എന്നിവരെ അധികാരപ്പെടുത്തി. ഇതിൽ കൂടുതൽ എന്താണ് പറയാനുള്ളത്?

25. മൊഴി നൽകാനുള്ള അധികാരമില്ലായ്മയെക്കുറിച്ചുള്ള കീഴ്കോടതികളുടെ കണ്ടെത്തലും അങ്ങനെ അസാധുവാക്കുന്നു.

---

4 Credential Finance Ltd. v. State of Maharashtra 1998(3) Mh.L.J. 805.

26. കമ്പനിക്ക് വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ പേര് ആദ്യം നൽകിയതൊഴികെ പരാതിക്കാരന്റെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത പൂർണ്ണ ഓഫീസ് വിലാസം തുടക്കത്തിൽ തന്നെ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. വിചാരണയ്ക്കിടെയുള്ള സത്യവാങ്മൂലവും ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ക്രോസ്-വിസ്താരവും കമ്പനിക്കുവേണ്ടി മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പരാതി സമർപ്പിച്ചുവെന്ന കണ്ടെത്തലിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഫോർമാറ്റ് കൃത്യമല്ലെങ്കിലും അതിന് ന്യൂനതയുണ്ടെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല. ബോർഡ് പ്രമേയത്തിന്റെ പകർപ്പിനൊപ്പം തുടക്കത്തിൽ നൽകിയ വിവരങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ പരാതിയുടെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ കൂടുതലൊന്നും ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. കമ്പനിക്കുവേണ്ടിയല്ല അപ്പീൽവാദി പരാതി ഫയൽ ചെയ്തതെങ്കിൽ ബോർഡ് പ്രമേയത്തിന്റെ ഒരു പകർപ്പ് ചേർക്കാൻ ഒരു കാരണവുമില്ല.

27. കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വശങ്ങളിലൊന്ന്, മുകളിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, ചെക്കുകളിലെ ഒപ്പുകൾ നിരസിക്കപ്പെട്ടില്ല എന്നതാണ്. കൃത്യമായി ഒപ്പിട്ട ചെക്കുകൾ കമ്പനിക്ക് കൈമാറിയത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്നതിന് ഒരു ബദൽ കാരണവും വിശദീകരിച്ചിട്ടില്ല. ഏതെങ്കിലും വഞ്ചനയുടെയോ തെറ്റിദ്ധാരണയുടെയോ വാദം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ, മേൽപ്പറഞ്ഞ നിലപാട് സ്വീകരിക്കുന്നതിലൂടെ, തന്റെ ബാധ്യത ഒഴിവാക്കാൻ പരാതിയുടെ ഫോർമാറ്റിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു സാങ്കേതിക വാദം സ്വീകരിക്കാൻ മാത്രമാണ് എതിർകക്ഷി ശ്രമിച്ചതെന്ന് തോന്നുന്നു. ഇടപാടിന്റെ ഏതെങ്കിലും ബദൽ സ്വഭാവം ഒരിക്കലും പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, പ്രത്യേകം നടപ്പിലാക്കേണ്ട വായ്പാ കരാർ ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു.

<u>നിഗമനം</u> ***:***

28. അതിനാൽ, വിചാരണ കോടതിയുടെയും ഹൈക്കോടതിയുടെയും അപവദിത ഉത്തരവുകൾ നിലനിൽക്കില്ലെന്നും അവ റദ്ദാക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, പരാതി ശരിയായി ബോധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, ക്രമപ്രകാരമുള്ള ഒരു ചെക്ക് കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ആദാതാവിന് ഉണ്ടാകുന്ന സാമ്പത്തിക ബാധ്യത നിറവേറ്റാത്തതിന്റെ കാരണം വ്യക്തമാക്കുന്നതിൽ എതിർകക്ഷി പരാജയപ്പെട്ടുവെന്നും ഉള്ള കണ്ടെത്തലിൽ എത്തിച്ചേരുന്നു.

29. മേൽപ്പറഞ്ഞ കണ്ടെത്തലിന്റെ ഫലം എന്തായിരിക്കുമെന്ന് ഇപ്പോൾ നോക്കാം. 2006 ജൂലൈയിലാണ് പരാതി ബോധിപ്പിച്ചത്. അതിനുശേഷം പതിനഞ്ച് (15) വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. എൻ.ഐ.ആക്ടിലെ വകുപ്പ്138 പ്രകാരം അത്തരമൊരു കുറ്റകൃത്യത്തിന് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ശിക്ഷ രണ്ട് വർഷം വരെ തടവോ, ചെക്കിന്റെ ഇരട്ടി തുക വരെ പിഴയോ, അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ആണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ എതിർകക്ഷിക്ക് ഒരു വർഷം തടവും ചെക്കിന്റെ ഇരട്ടി തുകയായ 3,20,000 രൂപ പിഴയും ശിക്ഷ വിധിക്കണമെന്ന് കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, കാലതാമസം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, എതിർകക്ഷി 1,60,000 രൂപ കൂടി അപ്പീൽവാദിക്ക് നൽകിയാൽ, ശിക്ഷ താൽക്കാലികമായി നിർത്തിവയ്ക്കുമെന്ന് കൊടുത്തി വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. ഇന്ന് മുതൽ രണ്ട് (2) മാസത്തിനുള്ളിൽ എതിർകക്ഷി ആവശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യണം. അപ്പീൽവാദിക്ക് ചെലവുകൾക്ക് അർഹതയുണ്ട്.

30. അപ്പീൽ അതനുസരിച്ച് മുകളിൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരം അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.